

e-novičke

januar 2014

Dragi bralci, pred vami je letošnja prva številka e-Novičk Andragoškega centra Slovenije (ACS). Leto se je šele dobro začelo, kljub temu pa novic o opravljenem delu ter dogodkih v prihajajočih mesecih ne manjka. Želim vam prijetno branje, Nevenka Kocijančič, izvršna urednica e-Novičk

VSEBINA

In memoriam	3
Jože Valentinčič 1926–2013	3
Domače novičke	3–4
Evalvacijska delavnica o ekspertnih zunanjih evalvacijah izobraževanja odraslih v letu 2013	3
74. redna seja Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih	4
Projekti ESS	5–6
Zadnje spopolnjevanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno	5
Prvo povabilo na zaključno konferenco projekta ESS	5
Teden vseživljenjskega učenja 2014	6–7
Imamo nove dobitnike Priznanj ACS za leto 2013	6
Mednarodno sodelovanje	7–10
Še o decembrski konferenci v Litvi	7
Slovenija je imela v Vilni dejavno vlogo	8
Izšla je sedma številka glasila InfoNet Newsletter	8
Članek o Letnem posvetu o izobraževanju odraslih 2013 na evropskem portalu InfoNet	9
Tematske delovne skupine za izobraževanje odraslih pri Evropski komisiji	10
Pomembne publikacije	10–13
Kazalniki kakovosti izobraževanja odraslih	10
Ekspertna zunanja evalvacija izobraževanja odraslih	11
Izšel priročnik za policijsko usposabljanje o temeljnih pravicah	11
Izšla je nova številka revije Andragoška spoznanja	12
Prvi pregled mobilnosti študentov v EU opozarja tudi na pomanjkljivosti	12
Iz drugih virov	13–17
Podelili so nacionalna priznanja Jabolka kakovosti 2013	13
Predstavitev dosežkov izvajanja programov ESS 2007–2013	14
Izšla je zadnja številka VETAAlert v letu 2013	15
Izšla je druga številka glasila Priložnosti v letu 2013	15
Izšla je šesta številka glasila ADEES v letu 2013	15
Uporaba klasifikacije KLASIUS pri evidentiranju izobrazbe	16
Poziv k sooblikovanju Evropskega prostora spretnosti in kvalifikacij	17

Kotiček je vaš	17–19
KTRC Radeče je prejel dve Jabolki kakovosti 2013	17
Dvig ravni pismenosti – znanje je najboljša naložba!	18
Jasno vidimo, globalno mislimo	19
Ne prezrite	19–21
ZLUS vabi na dve usposabljanji	19
Prvi razpis za novi program Erasmus+	20
Posveti, konference	21–23
Knjižnica ACS	23
Uporabljene kratice	24

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Izvršna urednica: Nevenka Kocijančič (T: 01 5842 595, E: nevenka.kocijancic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS, dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zgajster | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Računalniška postavitve: Nevenka Kocijančič | Korektorja: Peter Monetti, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

IN MEMORIAM

Jože Valentinčič 1926–2013

Andragogi dobro poznamo *mag. Jožeta Valentinčiča*. Mnogi smo imeli priložnost in čast delati ali sodelovati z njim.

Trinajst let mi je bilo, ko sem ga spoznala na učiteljskišči v Tolminu. Dobrih dvajset let kasneje sem se zaposlila na Zavodu za šolstvo v Ljubljani, oddelku za izobraževanje odraslih, ki ga je vodil prav on. Delati v njegovi skupini je pomenilo učiti se in strokovno rasti, sodelovati in se povezovati, premišljati in iskati boljše rešitve, pisati in objavljati. Pogosto nam je ponavljal: »Pišete za zgodovino,« a takrat ga nismo dovolj razumeli. V obdobju sedemdesetih let prejšnjega stoletja je s skupino mladih andragogov, ki smo šele spoznavali področje izobraževanja odraslih, vodil razvojno preučevalni projekt *Preobrazba izobraževanja odraslih v srednjih šolah*, v katerem je v ospredje postavil odraslega, ki se uči. V projektu je prenašal teoretična spoznanja v prakso, saj je izhajal iz izkušenj tedanjega izobraževanja odraslih in postavljaj nove smeri tega izobraževanja. Razvijal je poti sodelovalnega učenja, ki je odraslim omogočalo, da so postajali enakovredni sogovorniki svojim učiteljem. Boril se je za ugled in spoštovanje odraslih, ki so se izobraževali ob delu. Ko je z usmerjenim izobraževanjem izobraževanje odraslih spet postalo zgolj privesek izobraževanja mladine, je odšel k *Prosvetnemu delavcu* (sedaj *Šolski razgledi*) in postal urednik in direktor tega učiteljskega glasila.

Veliko je pisal in objavljaj, največ strokovne članke in knjige o izobraževanju odraslih, med drugim *Metode izobraževanja odraslih* (1963), *Osnove andragogike* (1973), *Nenehno izobraževanje* (1982), *Sodobno izobraževanje odraslih* (1982). Kar po trikrat sta bili ponatisnjeni knjigi *Kako pomagamo otroku pri učenju* (1965, 1967, 1970) in *Priprava in vodenje sestankov* (1970, 1974, 1978). Strokovno se je povezoval s priznanimi andragogi v Beogradu in Zagrebu. Postal je pobudnik in prvi predsednik Andragoškega društva Slovenije (ADS). Tudi po njegovi zaslugi se je začela pospešeno razvijati andragoška dejavnost v Sloveniji.

Ko smo pred leti na ACS pripravljaj študijo *Oblikovanje izvedbenega kurikula v poklicnem in strokovnem izobraževanju odraslih* (in zatem publikacijo), so nekateri mlajši sodelavci začudeno ugotavljaj, da je *mag. Valentinčič* že v sedemdesetih letih uveljavljaj mnoga načela izobraževanja odraslih, o katerih so prebirali v novejši tuji strokovni literaturi. Izkazalo se je, da je tudi on pisal za zgodovino.

Jože Valentinčič je bil za svoje delo nagrajen z najvišjim državnim priznanjem na področju izobraževanja, z Žagarjevo nagrado. Lahko pritrdimo, da je bil pionir izobraževanja odraslih pri nas. Pri svojem strokovnem delu se bomo andragogi vedno vračali h koreninam, izsledkom, ki jih je zapisal prav on.

Marija Velikonja (mvelikon@gmail.com), ADS

DOMAČE NOVICE

Evalvacijska delavnica o ekspertnih zunanjih evalvacijah izobraževanja odraslih v letu 2013

Dejavnosti v projektu *Ekspertna zunanja evalvacija izobraževanja odraslih* smo končali 10. decembra 2013 z **evalvacijsko delavnico** vseh sodelujočih ekspertnih zunanjih evalvatoric in predstavnikov vključenih

organizacij: Razvojno izobraževalni center Novo mesto (RIC Novo mesto), Srednja zdravstvena šola Celje in Srednja šola za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo Ljubljana.

Na delavnici smo razpravljali o izkušnjah in učinkih ekspertne zunanje evalvacije, kot so jih doživeli vsi vključeni v različnih vlogah – tako ekspertni zunanji evalvatorji kot koordinatorji v organizaciji, direktorji oziroma ravnatelji idr. Organizacije so prejele potrdila o sodelovanju v ekspertni zunanji evalvaciji izobraževanja odraslih.

Več o ekspertnih zunanjih evalvacijah izobraževanja odraslih lahko preberete na [spletni strani projekta](#).

Alenka Jurič Rajh (alenka.juric.rajh@acs.si), ACS

74. redna seja Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih

V četrtek, 19. decembra 2013, je bila v prostorih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) 74. redna seja Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih (SSIO). Ključne točke dnevnega reda so bile:

- obravnava in sprejem novega Poslovnika o delu SSIO,
- predstavitev projekta *Podeželje na spletu* – primer dobre prakse IKT opismenjevanja v Sloveniji,
- seznanitev z gradivom [Vmesno maturitetno poročilo o poklicni maturi 2013](#).

Ključni spremembi v Pravilniku o delu SSIO, ki so ju člani SSIO potrdili, sta bili v 11. členu, in sicer:

- Komisija za spremljanje izvajanja nacionalnega programa izobraževanja odraslih se je preimenovala v Komisijo za obravnavo strateških vprašanj,
- Komisija za izobraževalne programe za odrasle, po katerih se pridobi javno veljavno izobrazbo, pa se po novem imenuje Komisija za programe za pridobitev izobrazbe.

Mag. Brigita Kruder je predstavila primer dobre prakse IKT opismenjevanja odraslih na podeželju, ki ga je vodila Ljudska univerza (LU) Slovenska Bistrica. 24 nosilcev dejavnosti na kmetijah je z usposabljanjem pridobilo IKT zmožnosti (projekt LEADER). Oblikovali so 15 predstavitev spletnih strani kmetij, od katerih je 11 še vedno dejavnih.

Člane SSIO je *mag. Brigita Kruder*, članica Nacionalne komisije za poklicno maturo, seznanila z rezultati vmesnega poročila za leto 2013. Za izobraževanje odraslih je ključno to, da je v poročilu ponovno izpadel termin 'odrasli', ki ga nadomeščajo s terminom 'ostali'. Ta izraz ni ustrezen, saj ne zajema nedvoumno le odraslih. Sprememba je nastala po odločitvi uredniškega odbora za pripravo poročila in se navezuje na terminologijo, ki jo uporablja Statistični urad RS.

Mag. Andrej Sotošek (andrej.sotosek@acs.si), ACS

Zadnje spopolnjevanje strokovnih delavcev v projektu Ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja

S četrtnim spopolnjevanjem strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja smo končali niz izobraževalnih delavnic, ki smo jih za strokovne delavce iz organizacij, izbranih na Javnem razpisu za sofinanciranje uvajanja modela ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja v izobraževanju odraslih od 2012 do 2014, pripravili v okviru naloge *Strokovna podpora za izvajanje pristopa vrednotenja neformalno pridobljenega znanja odraslih*.

Na delavnici z naslovom *Priprava mnenj in dokazil v procesu vrednotenja ter izmenjava izkušenj o poteku projekta UVNPZ* smo izmenjali izkušnje o pripravi mnenja in potrdila v procesu vrednotenja ter pripravili načrt evalvacije projekta. V zadnjem delu delavnice smo sodelavci ACS predstavili zasnovo zaključne konference projekta, ki bo 20. marca 2014 v Ljubljani in na kateri se bodo z rezultati projekta predstavili tudi udeleženci spopolnjevanja.

Naloga *Strokovna podpora za izvajanje pristopa vrednotenja neformalno pridobljenega znanja odraslih* je del projekta [Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014](#). Ta se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete *Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja* in prednostne usmeritve *Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja*.

Urška Pavlič (urska.pavlic@acs.si), ACS

Prvo povabilo na zaključno konferenco projekta ESS

Konec oktobra 2011 smo v Bernardinu izpeljali [zaključno konferenco](#) projekta *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2009 do 2011*, hkrati pa smo od septembra že izvajali nov projekt [Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014](#). Le-ta pomeni nadaljevanje začetih dejavnosti na tem področju, temelji pa na usposabljanju in spopolnjevanju andragoških delavcev. Projekt, ki ga

Evropska unija (EU) podpira s pomočjo sredstev Evropskega socialnega sklada (ESS), se bo končal 31. marca 2014.

V prvi aktivnosti *Usposabljanje in spopolnjevanje za andragoško delo* tudi tokrat ob koncu projekta pripravljamo zaključno konferenco z naslovom *Izobraževalec odraslih in njegove raznolike vloge*, ki bo **4. marca 2014** v Austria Trend Hotelu Ljubljana.

Na njej bomo predstavili dosežene rezultate v projektu s poudarkom na vlogi izobraževalcev odraslih v družbi in izzivih njihovega usposabljanja in spopolnjevanja v prihodnje. Spregovorili bomo o različnih vlogah izobraževalcev odraslih (izobraževalec odraslih kot vodja oziroma organizator, svetovalec in mentor) ter možnostih, ki jih potrebujejo za kakovostno opravljanje teh vlog.

Vabljeni vsi, ki delujete v izobraževanju odraslih v vseh mogočih vlogah. Slišati želimo vaše mnenje o opravljenem delu pri usposabljanju in spopolnjevanju izobraževalcev odraslih in spoznati vaše poglede na prihodnji razvoj tega področja.

Podrobne informacije o konferenci najdete na konferenčni spletni strani: <http://pro.acs.si/izo2014>.

Neda Đorđević (neda.dordevic@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2014

Imamo nove dobitnike Priznanj ACS za leto 2013

Komisija za Priznanja za promocijo učenja in znanja odraslih je zasedala 12. decembra 2013 in izbrala novih pet dobitnikov za leto 2013.

V kategoriji posameznikov priznanje prejmejo *Jasmina Levičar* iz Žegarja, *Marija Imperl* iz Radeč ter *Mirjana Šibanc* iz Velenja. Vse tri so sprva veliko vlagale v bogatitev lastnega znanja, kasneje – predvsem pa v zadnjih letih – znanje nesebično predajajo različnim generacijam. V lokalnem okolju in tudi širše so prepoznane po svojih dejavnostih, projektih in predanosti delu, ki ga opravljajo za promocijo vseživljenjskega učenja, v medgeneracijskem povezovanju, trajnostnemu razvoju idr.

V kategoriji učečih se skupin priznanje prejme *Študijski krožek Med zgodovino in sodobnostjo* iz Tolmina, ki deluje pod okriljem Posoškega razvojnega centra. Člani so pričeli s spoznavanjem zgodovine v času Tolminskega punta, nato pa so se prav posebej seznanili z oblačilno kulturo in načinom izdelave oblek tistega časa. V sešitih oblekah se predstavljajo na številnih prireditvah in so zglede tudi drugih skupinam v okolju.

V tretji kategoriji se jim pridružuje učeče se podjetje *Kolektor group d.o.o.* iz Idrije. V regiji predstavlja pomembnega zaposlovalca, ki svoje poslovanje širi tudi izven meja Slovenije. Razvija vse tisto, kar mora učeče se podjetje imeti: mentorske sheme, štipendiranje, Petkova izobraževanja, Vitko akademijo, sodelovanje na športnih in kulturnih prireditvah, sodelovanje z lokalnimi šolami, fakultetami, krepitev pripadnosti med zaposlenimi idr.

Priznanja bodo dobitnikom podeljena na slavnostnem odprtju *Tedna vseživljenjskega učenja maja 2014*, ko bomo tudi premierno predvajali video predstavitev njihovih zgodb. Skupaj [s preostalimi 188 dobitniki preteklih let](#) jih bomo objavili na spletni strani projekta.

Vsem dobitnikom iskreno čestitamo!

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

MEDNARODNO SODELOVANJE

Še o decembrski konferenci v Litvi

O konferenci v Vilni z naslovom *Opremljamo odrasle za 21. stoletje – Združujemo sile za izboljšanje zmožnosti in kompetenc (Equipping Adults for 21st Century – Joining forces for Action on skills and Competences)* smo pisali že v [decembrski izdaji e-Novičk](#) in napovedali še nekaj vsebin ([programme](#)). Tu povzemamo priporočila štirih delovnih skupin, ki so obravnavale nekatere ključne teme izobraževanja odraslih, predlagale ukrepe in njihove nosilce.

- *Pospeševanje pismenosti in ključnih sposobnosti*: potrebno je delovati na vseh ravneh (krajevni, regionalni, državni, evropski) in se prilagajati kontekstu posameznega okolja, še zlasti potrebam nizko izobraženih; ključna sta stalno usposabljanje izobraževalcev in vključitev učečih se v motivacijske kampanje; v čim večji meri je treba uporabljati sodobno tehnologijo, vendar je treba uporabnike za to motivirati in usposabljati; izobraževanje odraslih naj postane kultura bivanja, ki ljudi združuje.
- *Širši družbeni in državljanski učinki večje udeležbe v izobraževanju odraslih*: podatki o izobraževanju odraslih niso zadostni niti neposredno povezani z dolgoročnimi učinki, več raziskovanja je treba usmeriti v potrebe (ne)vključenih v izobraževanje odraslih; ponudba izvajalcev bi morala biti prožnejša in bolj prilagojena potrebam učečih se; oboji bi morali več komunicirati, učeči se bi se lahko združevali v zveze, ki bi bolj sistematično širile njihov glas.
- *Kakovost, učinkovitost in enakopravnost kot temelji za financiranje izobraževanja odraslih*: v tej skupini so predstavili končni poročili obeh tematskih skupin o [kakovosti](#) in [financiranju](#) ter študiji na obe temi; v razpravi so se posvetili načelu enakosti, ki ga je potrebno vključiti v ponudbo programov in storitev, ter mehanizmom, ki spodbujajo vključujoča partnerstva in povečujejo prepoznavnost pridobljenega znanja. Več o tem lahko preberete v članku *Eme Perme* ob koncu te rubrike.
- *Partnerstva, sodelovanje in usklajevanje*: potrebno je zagotavljati medsektorsko usklajevanje in sodelovanje; v večji meri je treba vključiti in usposobiti civilno družbo in socialne partnerje ter jih imenovati v strokovna in politična telesa; zagotoviti je treba enakopravno obravnavo izobraževanja odraslih v primerjavi s poklicnim in visokošolskim izobraževanjem.

Prispevki in priporočila so objavljena na [konferenčni spletni strani](#).

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Slovenija je imela v Vilni dejavno vlogo

Slovenski predstavnici, *mag. Zvonka Pangerc Pahernik* iz ACS ter *Ema Perme* iz MIZŠ, sva bili povabljeni, da v prvi delovni skupini predstaviva sistemsko urejanje programov in usposabljanje učiteljev ter vpeljevanje posebnih programov za odrasle, ki jih izvajamo v lokalnih okoljih in na podeželju v Sloveniji.

V vseh delovnih skupinah konference so bili predstavljeni do trije primeri iz držav članic, v prvi s(m)o predstavili slovenski, irski (s poudarkom na spremljanju in analizi vključevanja ljudi v programe razvoja temeljnih zmožnosti) in francoski primer (s poudarkom na predstavitvi nacionalne kampanje za učenje).

Z vidika **sistemskega urejanja posebnih programov za odrasle** je bil slovenski primer zanimiv tudi za razvitejše države članice, in to iz več razlogov:

- zakonski predpisi omogočajo razvoj in uveljavljanje posebnih programov za odrasle;
- pogoji izobraževanja učiteljev so zakonodajno opredeljeni;
- dodatno usposabljanje učiteljev, mentorjev, mediatorjev za posebne programe za odrasle v zakonodaji žal ni ustrezno opredeljeno, kljub temu pa smo v Sloveniji do leta 2013 uspeli ohraniti relativno kontinuiran model razvoja in dodatnega usposabljanja učiteljev za programe posebnih ciljnih skupin odraslih.

Izvajanje programov je nujno prilagajati posebnim skupinam odraslih, njihovim specifičnim značilnostim, zakonitostim okolja, v katerem živijo ipd. To nujno pogojuje pridobivanje dodatnih znanj k izobrazbi, ki jo dosegajo učitelji, ki zaključujejo formalni študij in izpolnjujejo tako profesionalne kot formalno predpisane pogoje, opredeljene s krovno in področno zakonodajo v Sloveniji.

V drugem delu slovenske predstavitve smo izhajali iz konteksta projekta [Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih 2012–2014 v Sloveniji](#). Na kratko smo omenili prvo skupino dejavnosti, poimenovanih [Parada učenja](#), nato pa se osredotočili na prikaz videa [Stkane zgodbe. Podeželje kot priložnost za razvoj pismenosti in temeljnih zmožnosti](#). Koncept in model tovrstnega spodbujanja zavesti o pomenu učenja in pridobivanja temeljnih zmožnosti sta med udeleženci požela aplavz.

Članek si lahko v celoti preberete [tukaj](#).

Ema Perme (ema.perme@gov.si), MIZŠ, Urad za razvoj izobraževanja

Izšla je sedma številka glasila InfoNet Newsletter

Vabimo vas k branju zanimivih člankov v sedmi številki InfoNet Newsletter ([InfoNetNewsletter 7/2013](#)).

Tema zadnje številke, ki je nastala [v sodelovanju s spletno revijo LLinE \(Lifelong Learning in Europe\)](#), je *Telo, čustva in umetnost (Body, Emotions and the Arts)*. V tej številki so predstavljene dobre prakse izobraževalcev odraslih, ki povezujejo telo, čustva in umetnost v nove metode in spoznavajo učne poti mladih umetnikov ter tiste, ki združujejo izobraževalno in kulturno politiko. V člankih predstavljene učne

skupine vključujejo učeče se odrasle v neformalnem izobraževanju, starejše, ranljive skupine mladih in begunce.

V ospredje so postavljeni trije članki:

- prvega z naslovom *Roka, ki se je prenehala tresti* (*The hand that stopped trembling*) je napisal *Jim Soulsby*,
- sledi članek z naslovom *Preoblikovanje učenja skozi umetnostjo* (*Transforming learning through art*) avtorja *Alexisa Kokkosa*,
- naslov tretjega izpostavljenega članka izpod peresa *Eeve Antilla* pa se glasi *V smeri celovite, sodobne pedagogike s poudarkom na telesu in čutih* (*Towards holistic, contemporary pedagogies: Focusing on the body and the senses*).

O navedeni tematiki sta v reviji objavili zanimiv članek z naslovom *Boleči spomini so se spremenili v nekaj lepega* (*Painful memories turned into something beautiful*) tudi sodelavka ACS, *Natalija Žalec*, in direktorica LU *Radovljica, Mateja Rozman Amon*. Umetniško ustvarjanje pomaga tudi slovenski mladini pri spopadanju s težavami ranljivih skupin. Članek predstavlja način projektne dela v programu *Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM*, kjer ranljiva skupina mlajših odraslih ustvari kratki igrano-dokumentarni film z naslovom *Hočem živeti*. Za vse sodelujoče je bil ta projekt pomembna učna in življenjska izkušnja.

Poleg navedenih člankov je revija LLineE objavila vrsto prispevkov, ki zajemajo različne vidike obravnavane teme. Najdete jih na <http://www.lline.fi/en>.

Vzporedno s sodelovanjem pri izdaji te številke LLineE so dopisniki InfoNeta objavili tudi druge članke. Ogledate si jih lahko na [spletni strani InfoNeta](#).

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Članek o Letnem posvetu o izobraževanju odraslih 2013 na evropskem portalu InfoNet

Na [spletni strani InfoNeta](#) je objavljen članek o novembrskem letnem srečanju slovenskih izobraževalcev odraslih z naslovom *Stock-taking and future oriented* (*Analiza dosežkov in načrti za prihodnost*), katerega avtorica je sodelavka ACS, mag. *Zvonka Pangerc Pahernik*.

V članku je povzeto dogajanje na [osrednjem letnem dogodku](#), kjer si je skoraj 300 deležnikov izobraževanja odraslih izmenjalo informacije o preteklih izkušnjah in prihodnjih prizadevanjih na tem področju. Razprava je tekla o vplivih politike, financiranju in strokovnem delu. Posvet je bil obogaten s predstavitvami dosežkov na različnih področjih v letu 2013.

Vabimo vas, da članek preberete.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Tematske delovne skupine za izobraževanje odraslih pri Evropski komisiji

Nadaljujemo s četrto objavo o tematskih delovnih skupinah za izobraževanje odraslih pri Evropski komisiji (EK). Tokrat bom predstavila podrobnosti dveh zaključnih poročil.

Zaključna konferenca z naslovom *Opremljamo odrasle za 21. stoletje – Združujemo sile za izboljšanje zmoglosti in kompetenc* (o njej smo pisali že v rubriki Mednarodna dejavnost) je bila posvečena predstavitvi dobljenih rezultatov raziskav za področje izobraževanja odraslih in dela delovnih skupin EK v obdobju 2011–2013 ter nastalih priporočil državam članicam.

V eni od delavnic popoldanskega dela prvega dne je potekalo poročanje in razprava o opravljenem delu dveh tematskih delovnih skupin pri EK, in sicer tematske skupine za področje financiranja izobraževanja odraslih ([Thematic Working Group on Financing Adult Learning – Final Report](#)) in za področje kakovosti ([Thematic Working Group on Quality in Adult Learning – Final Report](#)). Ob tem so nastala tudi poročila držav članic ([Country fiches](#)).

Na konferenci je splošni del k poročilu in delu obeh tematskih delovnih skupin predstavila *dr. Maïke Koops*, vodja projekta pri EK in vodja delovne skupine financiranja izobraževanja odraslih.

Vabimo vas, da si celotni prispevek preberete [tukaj](#).

Prihodnjič bom več prostora namenila konkretnim priporočilom urejanja sistema kakovosti izobraževanja odraslih v državah članicah.

Ema Perme (ema.perme@gov.si), MIZŠ, Urad za razvoj izobraževanja

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Kazalniki kakovosti izobraževanja odraslih

V decembru 2013 smo v projektu ESS *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014* v okviru aktivnosti *Usposabljanje in spopolnjevanje za kakovost v izobraževanju odraslih* izdali tiskano publikacijo z naslovom [Kazalniki kakovosti izobraževanja odraslih](#), katere avtorice so *dr. Tanja Možina, Sonja Klemenčič, mag. Tanja Vilić Klenovšek, Milena Zorić Frantar, Alenka Jurič Rajh in Jasmina Orešnik Cunja*.

Prenovljena zbirka kazalnikov kakovosti je nastala na podlagi temeljite prenove [prve zbirke kazalnikov za področje izobraževanja odraslih](#) iz leta 2003, ki predstavljala jedro nacionalnega modela za presojanje in razvijanje kakovosti v izobraževalnih organizacijah za odrasle [Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje – POKI](#). Zbirka je vsebinsko strukturirana tako, da opredeljuje **področja kakovosti izobraževanja odraslih** (skupaj enajst področij), **podpodročja kakovosti, kazalnike kakovosti, standarde kakovosti in merila kakovosti**. Vsak kazalnik vsebuje tudi nabor zgledov mogočih akcij za razvoj kakovosti.

Prenovljeno zbirko lahko uporabljamo **za notranje presojanje in razvijanje kakovosti** (samoevalvacija, notranje spremljanje) ter **za zunanje presojanje in razvijanje kakovosti** (zunanje spremljanje, zunanja evalvacija, akreditacija) izobraževalne ali druge organizacije, ki izobražuje odrasle. Ker vseh dejavnikov kakovosti ni smiselno in mogoče presojati z vsemi načini presojanja kakovosti, so pri vsakem kazalniku kakovosti navedena priporočila, kdaj ga je smiselno uporabljati v postopku samoevalvacije, pri notranjem ali zunanjem spremljanju, zunanji evalvaciji ali akreditaciji. Prenovljeni kazalniki kakovosti so namenjeni presojanju **tako formalnega kot neformalnega izobraževanja odraslih**.

Zbirka bo v pomoč osebju v izobraževalni ali drugi organizaciji, ki izobražuje odrasle, pri izpeljavi sprotnega notranjega spremljanja in poglobljeni samoevalvaciji pa tudi drugim strokovnjakom, ki v izobraževanju odraslih izpeljujejo različne oblike zunanjega spremljanja in zunanjih evalvacij.

Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

Ekspertna zunanja evalvacija izobraževanja odraslih

ACS že več kot 10 let razvija pristope za presojanje in razvijanje kakovosti izobraževanja odraslih. V zadnjih letih smo razvili **ekspertno zunanjo evalvacijo** – pristop, ki omogoča ekspertno zunanje potrjevanje kakovosti izobraževanja odraslih v izobraževalnih organizacijah. V letu 2011 smo razvili strokovno zasnovo ekspertne zunanje evalvacije, v letu 2012 smo jih pilotno uvedli in letos smo jih izvedli že drugo leto zapored. Da bi ta pristop čim bolj približali strokovni javnosti, smo pripravili **promocijsko publikacijo** z naslovom [Ekspertna zunanja evalvacija izobraževanja odraslih](#), ki zajema ključne informacije o tem, kako smo pristop na ACS razvili, kakšen namen ima, kdo so nosilci, kako poteka, kaj se presoja, kako se dejavnosti spremljajo ipd.

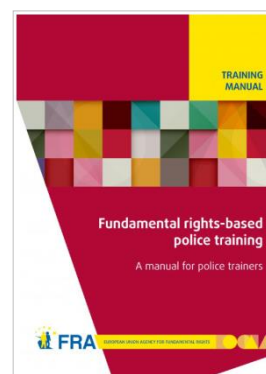
Publikacija je objavljena tudi v [Knjižni polici spletnih strani kakovosti izobraževanja odraslih](#).

Alenka Jurič Rajh (alenka.juric.rajh@acs.si), ACS

Izšel priročnik za policijsko usposabljanje o temeljnih pravicah

Agencija Evropske unije za temeljne pravice (European Union Agency for Fundamental Rights – FRA) je objavila priročnik za policijsko usposabljanje o temeljnih pravicah. Publikacija z naslovom [Fundamental rights-based police training](#) (v dveh zvezkih) je na voljo v angleškem jeziku.

Z vključevanjem vsebin o temeljnih pravicah bo priročnik v pomoč pri vzpostavitvi zaupanja med policijo in družbo kot celoto. V ospredju so pravice do nediskriminacije, dostojanstva in življenja, saj so temelj mirne in raznolike družbe. Namen priročnika je tudi promocija temeljnih pravic kot orodja za okrepitev policijske učinkovitosti in strokovnosti.

Priročnik je bil razvit v tesnem sodelovanju z Združenjem evropskih policijskih akademij (Association of European Police Colleges – AEPC), Evropsko policijsko akademijo (European Police College – CEPOL) in njihovo mrežo nacionalnih policijskih akademij ter s policijskimi strokovnjaki in strokovnjaki za človekove pravice, ki delujejo v mednarodnih organizacijah in civilni družbi.

Vir: spletna stran InfoNet, [16. december 2013](#)

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Izšla je nova številka revije *Andragoška spoznanja*

Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je izdala četrto številko revije [Andragoška spoznanja](#) v letu 2013.

Ko razmišljamo o izobraževanju odraslih in vseživljenjskem učenju, dajemo največji poudarek vlogi učečega se in procesom učenja, v katerih ta pridobiva znanje, spretnosti, se spreminja in spreminja svet okoli sebe. Razumevanje procesov učenja odraslih je pomembno zaradi omogočanja boljših razmer za samostojno učenje odraslih, pa tudi z vidika načrtovanja čim bolj učinkovitega poučevanja in uporabe metod izobraževanja. Odrasli se učijo na različne načine, zato je razumljivo, da obstaja cela paleta izobraževalnih oblik in metod izobraževanja, ki so značilne ali še posebej priporočljive za spodbujanje učenja v različnih življenjskih okoliščinah. Pomembna značilnost izobraževanja odraslih, ki je razvidna tudi iz nekaterih člankov v aktualni številki *Andragoških spoznanj*, je tudi ta, da le manjši del izobraževanja poteka v formalnih okoliščinah, večina pa se dogaja zunaj izobraževalnih ustanov. Od učitelja odraslih se pričakuje, da obvlada različne metode, ki jih lahko učinkovito uporablja v izobraževanju odraslih, in pozna dejavnike, ki jih je treba upoštevati pri njihovi izbiri in uporabi. Kot izobraževalci odraslih se moramo zavedati, da je treba za učinkovit učni proces zagotoviti aktivno sodelovanje udeležencev pri učnih dejavnostih, ki jih načrtujemo. Da bi ta cilj dosegli, pa bi morali skrbno načrtovati okoliščine za učenje in pri izbiri izobraževalnih oblik in metod poskrbeti za izkušnje, ki bodo omogočale doseganje želenih rezultatov. V tokratni številki *Andragoških spoznanj* je kar nekaj člankov, ki se ukvarjajo prav s temi vprašanji.

Doc. dr. Marko Radovan (marko.radovan@ff.uni-lj.si), Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za pedagogiko in andragogiko

Prvi pregled mobilnosti študentov v EU opozarja tudi na pomanjkljivosti

Evropska komisija je v začetku januarja objavila pregled stanja mobilnosti študentov v EU z naslovom [Towards a Mobility Scoreboard: Conditions for Learning Abroad in Europe](#). Gre za prvi pregled dejavnikov, ki jih obravnava priporočilo Sveta iz leta 2011 o učni mobilnosti, razvila pa ga je mreža Eurydice v tesnem sodelovanju z EK in svetovalno skupino strokovnjakov iz držav članic.

S pregledom stanja mobilnosti je mogoče videti, kako uspešne so države pri ustvarjanju pozitivnega okolja za razvoj mobilnosti študentov in kje bi lahko za to storile še več. Osredotoča se na pet ključnih dejavnikov, ki vplivajo na motivacijo in možnosti mladih za študij ali usposabljanje v tujini. Razkriva, da se ti dejavniki med državami članicami močno razlikujejo in da nobena od držav (zajetih je vseh 28 državah članicah EU, poleg njih pa še Norveška, Islandija, Lihtenštajn in Turčija) ne dosega visokih rezultatov pri vseh ukrepih svojega 'okolja mobilnosti'. Slovenija najboljše rezultate dosega pri prenosljivosti študentske pomoči, sledi podpora za študente iz prikrajšanih okolij, na drugih področjih pa je njeno ukrepanje srednje dobro oziroma je uvrščeno na četrto mesto šeststopenjske lestvice.

Androulla Vassiliou, evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade, je ob izidu publikacije poudarila, da sta študij in usposabljanje v tujini odličen način za pridobivanje dragocenih znanj in izkušenj in da je zato EU z novim programom *Erasmus+* močno povečala financiranje za mobilnost. Program je začel veljati 1. januarja letos, zanj pa bodo v prihodnjih sedmih letih namenili več kot 14 milijard evrov, kar je skoraj dvakrat več sredstev, kot je bilo za programe mobilnosti v izobraževanju in usposabljanju namenjenih doslej.

Vir: EK, Press release, [10. januar 2014](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

IZ DRUGIH VIROV

Podelili so nacionalna priznanja Jabolka kakovosti 2013

Konec preteklega leta so se končale dejavnosti programa *Vseživljenjsko učenje (VŽU)*. Od 2007 do 2013 je bilo izvedenih sedem razpisov, v okviru katerih je bilo podprtih več kot 550 projektov partnerstev, prenosa inovacij in intenzivnih programov.

Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) je izbral najboljše projekte ([javna objava](#)). Na slovesnosti, ki je bila 11. decembra 2013 ob 14. uri v Grand hotelu Union, so jih nagradili z nacionalno nagrado *Jabolko kakovosti* ([program](#)).

Nagrade, ki predstavljajo najpomembnejše priznanje nosilcem projektov v programu *VŽU*, so razdelili v šestih kategorijah:

- v kategoriji *Comenius Šolska partnerstva* so nagrado prejeli: Šolski center Celje, Srednja šola za strojništvo, mehatroniko in medije za projekt *European CNC Network Train for Europe Reloaded*, Srednja šola Črnomelj za projekt *European solidarity in action* ter Osnovna šola Pivka za projekt *Time travellers*;
- v kategoriji *Leonardo da Vinci Partnerstva* so nagradili SCCA Zavod za sodobno umetnost Ljubljana;
- med projekti *Grundtvig Učna partnerstva* so priznanje prejeli Društvo Mitra s projektom *Extending creative practice*, Kulturno turistični rekreacijski center Radeče (KTRC Radeče) za projekt

- Sustainable villages and education* in Znanstveno-raziskovalno združenje za umetnost, kulturne in izobraževalne programe in tehnologijo EPEKA za projekt *Young and adults for better life*;
- med *Grundtvig Delavnicami* so nagradili Biotehniški center Naklo za projekt *Alternative sources of energy and their use in horticulture*, UNIVERSI skupaj z mladimi za mlade Koper za projekt *Well-being – How to improve our mental health and establish harmonious interpersonal relationship* in KTRC Radeče za projekt *Strengthening of the European identity through diversity of individuals*;
 - v kategoriji *Erasmus Intenzivni programi* so priznanje prejeli Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede za projekt *European media and communication doctoral summer school*, Univerza v Novi Gorici za projekt *Hidden live(r)s of Venice* ter Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo za projekt *INTERKRAS Interdisciplinary studies of natural and cultural karstic landscape*;
 - v kategoriji *Leonardo da Vinci Prenos inovacij* so nagrade dobili Savatech za projekt *eRubber validation*, ZAVOD IRCUO – industrijsko razvojni center usnjarske in obutvene industrije za projekt *Izobraževanje nove generacije strokovnjakov usnjarsko-obutvene industrije* in Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije za projekt *Hop industry lifelong learning*.

Dobitniki nacionalna priznanja *Jabolka kakovosti 2013* in njihovi projekti so predstavljeni v [posebni brošuri](#).

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Pedstavitev dosežkov izvajanja programov ESS 2007–2013

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) je v petek, 13. decembra 2013, ob zaključevanju programskega obdobja organiziralo zaključni dogodek ESS 2007–2013, na katerem so predstavili dozrajšnje dosežke izvajanja programov in projektov ter se osredotočili na izzive in poti za izboljšanje izvajanja v prihodnje.

MDDSZ je bilo pri črpanju sredstev najuspešnejše ministrstvo in je tako v programskem obdobju 2007–2013 sofinanciralo več kot 170 programov in projektov, več kot 140.000 oseb pa je že bilo vključenih v zaposlovanje, izobraževanje, usposabljanje ali štipendiranje.

Generalna direktorica direktorata za trg dela in zaposlovanje, *Damjana Košir*, je v svojem nagovoru poudarila, da tudi številne analize in vrednotenja, ki jih je MDDSZ izvedlo v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ), ACS, Ekonomskim institutom ter neodvisnimi zunanjimi izvajalci evalvacij in revizije s strani Evropskega računskega sodišča, EK, Računskega sodišča RS ter Urada RS za nadzor proračuna kažejo na ustreznost aktivnosti MDDSZ. Prispevale so k ohranitvi delovnih mest in boljši usposobljenosti oseb, tako zaposlenih kot brezposelnih ter k novemu zaposlovanju brezposelnih.

Vir: spletni strani MDDSZ, [13. december 2013](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izšla je zadnja številka VETAlert v letu 2013

VETAlert je mesečni izbor novih publikacij, objavljenih v bibliografski zbirki Evropskega centra za razvoj poklicnega izobraževanja in usposabljanja European Centre for the Development of Vocational Training – Cedefop) – VET-Bib. Tam lahko dostopamo do spletnih publikacij o poklicnem izobraževanju in usposabljanju.

V [decembrski številki](#) je navedenih pet novih Cedefopovih publikacij in sedem publikacij, ki so jih izdali EK, Evropski parlament in nekateri uradi na evropski ravni.

Objavljeni so bibliografski podatki nacionalnih študij o štirih temah, in sicer:

- prepoznavanju potreb po spretnostih (18 dokumentov),
- razumevanju kvalifikacij (16 publikacij),
- analizi politik (36 poročil),
- razvoju vseživljenjskega učenja (20 dokumentov).

Ob koncu vsake številke so navedeni še naslovi drugih pomembnih publikacij, tokrat dvanajstih.

Vir: spletna stran Cedefopa, [16. december 2013](#)

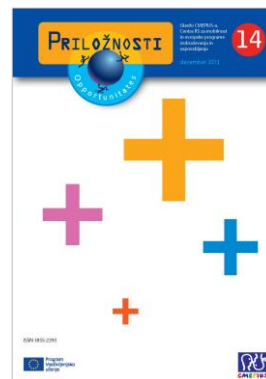
Povzela: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izšla je druga številka glasila Priložnosti v letu 2013

Namen glasila *Priložnosti* so, ki izhaja že od leta 2007, je seznanjati z možnostmi mednarodnega sodelovanja in predstaviti različne programe EU, ki jih koordinira CMEPIUS.

Decembra je izšla [14. številka](#), v kateri predstavljajo delo zadnjih sedmih let ter predstavljajo dejavnosti, ki jih bodo izvajali v bodoče.

Če želite brezplačnik, ki izide dvakrat letno, prejemati, jim pišite (E: dogodek@cmepius.si).

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izšla je šesta številka glasila ADEES v letu 2013

Andragoško društvo Slovenije je objavilo [decembrsko številko](#) e-glasila ADEES, v kateri:

- informirajo o društvenem dogajanju v zadnjih treh mesecih,
- objavljajo intervju, ki ga je z *Ido Srebotnik*, predsednico ADS, naredila *dr. Petra Javrh*,
- povzemajo zaključke *Letnega posveta o izobraževanju odraslih 2013*,
- predstavljajo projekt ADS *Uveljavljanje pravičnosti v izobraževanju odraslih v vseh politikah*,

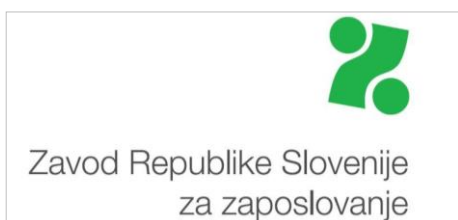
- pišejo o *Resoluciji o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020*,
- predstavljajo stališča ADS o *Zakonu o visokem šolstvu*,
- pišejo o delovanju Borze znanja, ki praznuje 20. obletnico,
- obveščajo o znanstveni konferenci Evropskega združenja raziskovalcev izobraževanja odraslih (European Society for Research on the Education of Adults – ESREA),
- informirajo o aktualnem mednarodnem dogajanju,
- opozarjajo na napačno rabo strokovnih izrazov.

Vir: spletna stran ADS

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Uporaba klasifikacije KLASIUS pri evidentiranju izobrazbe

Zavod RS za zaposlovanje je 1. januarja 2014 prešel na uporabo Klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS), ki je nadomestil Šifrant poklicne in strokovne izobrazbe ZRSZ. KLASIUS je obvezen nacionalni standard za razvrščanje izobraževalnih programov in izobraževalnih nazivov, ki odpira tudi možnost povezovanja s koncepti in standardi, ki jih uporablja in razvija mednarodna skupnost (predvsem EU).

KLASIUS sestavljata dve klasifikaciji:

- KLASIUS-SRV, ki razvršča izobraževalne programe in nazive glede na segment (temeljno stopenjsko izobraževanje, nacionalne poklicne kvalifikacije, dopolnilno izobraževanje), raven (npr. srednja poklicna izobrazba, doktorat znanosti) ter vrsto, s pomočjo katere se podrobneje razvrščajo izobraževalni programi in nazivi znotraj segmenta in ravni (npr. visokošolska univerzitetna izobrazba (prejšnja), magistrska izobrazba (2. bolonjska stopnja));
- KLASIUS-P pa razvršča izobraževalne programe in nazive glede na področje (npr. gradbeništvo, ekonomija, medicina ipd.).

Zaradi nove klasifikacije se je spremenil način iskanja prostih delovnih mest in kandidatov za zaposlitev po izobrazbi, hkrati pa tudi razvrščanje prostih delovnih mest na preglednicah. Na ZRSZ zato predlagajo, da poleg iskanja po kriteriju izobrazbe, ki odslej daje manj natančne rezultate, uporabite tudi kriterij iskanja po poklicu.

Vir: spletna stran ZRSZ, Obvestila, [2. januar 2014](#)

Povzela: Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Poziv k sooblikovanju Evropskega prostora spretnosti in kvalifikacij

Evropska komisija od 17. decembra do 15. aprila 2014 vabi k javni razpravi o pobudi *Evropski prostor spretnosti in kvalifikacij* (*European Area of Skills and Qualifications*).

Pobuda naj bi zagotovila konceptualne in operativne temelje evropskih orodij in mrež za spodbujanje razumevanja, priznavanja in potrjevanja veščin, spretnosti in kvalifikacij, s tem pa podporo posameznikom na njihovi učni in karierni poti.

Javna razprava, ki teče prek [spletni strani EK](#), omogoča posameznikom in ustanovam, da prispevajo k oblikovanju te široke pobude. Tam sta na voljo [dokument](#), ki pojasnjuje ozadje pobude, in [spletni vprašalnik](#) (v angleškem jeziku), ki ga lahko – glede na vaš interes ali izkušnje – izpolnite delno ali v celoti. Vprašalnik vsebuje zaprta in odprta vprašanja, dobrodošla pa so tudi obsežnejša stališča (position paper), v katerih posameznik ali ustanova izrazi svoje poglede in podrobnejše argumente.

Vir: Okrožnica EK in [spletna stran](#)

Priredila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

KTRC Radeče je prejel dve Jabolki kakovosti 2013

Priznanja *Jabolko kakovosti* predstavlja najpomembnejše priznanje nosilcem projektov v programu *VŽU*. Jabolko kot simbol zdravega življenja namreč skriva v sebi moč spoznanja, odkrivanja novega sveta in védenja. Zato je kot simbol rasti pravo ime za vse tiste projekte, ki s svojo inovativnostjo, ustvarjalnostjo in kakovostjo prispevajo k izboljšanju slovenskega izobraževanja in usposabljanja.

V letošnjem izboru najboljših projektov je KTRC Radeče prejel dve priznanji, in sicer med projekti *Grundtvig Učna partnerstva* (srebrno) in v kategoriji *Grundtvig Delavnice* (bronasto).

V nadaljevanju predstavljamo oba nagrajena projekta:

- Vsebina projekta *Sustainable villages and education* je naravnana na cilje programa *VŽU*. Rezultati so dobro vidni in inovativni, naravnani so na trajnostni razvoj podeželskega okolja in vključevanje prebivalcev v vlogo sooblikovalca razvoja v lokalni skupnosti. Projekt, ki je zastavljen tako, da lahko prebivalci sami prepoznajo svoje težave in razvojne cilje ter najdejo pot do uresničitve le-teh, je prinesel nova vidna inovativna znanja na vseh ravneh. Izvajalci projekta so zadostili kriterijem kreativnosti in inovativnosti, še zlasti izstopa ideja trajnostnega razvoja podeželja in njihovega okolja ter ideja o vključevanju prebivalcev v dejavno vlogo sooblikovalcev razvoja v lokalno skupnost. Partnerstvo predstavlja tudi dobro izhodišče za nadaljnje sodelovanje vseh vključenih partnerjev z vzdrževanjem rednih stikov na institucionalni in osebni ravni, saj se je vzpostavila dobra

mreža sodelovanja. V projektu so poleg Slovenije sodelovale še Islandija, Nizozemska, Portugalska in Velika Britanija.

- Vsebina izvedene aktivnosti z naslovom *Strengthening of the European identity through diversity of individuals* se ustrezno umešča v program VŽU in podpira doseganje posebnih in operativnih ciljev podprograma *Grundtvig Delavnice*. Delavnica je pomenila nadgradnjo dosedanjega dela organizacije, ki jo je izvedla, in obogatila lokalno okolje, kjer so možnosti za delo in izobraževanje, predvsem za odrasle, ki sodijo v ranljive skupine prebivalstva, omejene. Ciljni skupini je na dostopen način in z vključevanjem udeležencev približala problematiko evropske identitete. Njen namen je bil sprožiti procese, ki bi pri udeležencih dolgoročno povzročili pozitivne spremembe zasidranih miselnih vzorcev in ovrgli nekatere predsodke. Delavnice so se poleg slovenskih udeležili še predstavniki iz Latvije, Norveške, Poljske in Turčije.

Jože Prah (prahjoze@gmail.com), Zavod za gozdove

Dvig ravni pismenosti – znanje je najboljša naložba!

Konec junija 2013 se je končal vseslovenski projekt *Dvig ravni pismenosti (DRP)*. V treh izobraževalnih sezonah smo v Razvojno izobraževalnem centru Novo mesto (RIC Novo mesto) izvedli deset raznolikih programov za kar 89 skupin odraslih. Programi so bili namenjeni različnim ciljnim skupinam: staršem z otroki, brezposelnim, zaposlenim, odraslim s posebnimi potrebami, prebivalcem podeželja, starejšim odraslim, zapornikom in vsem drugim, željnim novih znanj in veščin. Udeležencem smo omogočili znanja in spretnosti za večjo konkurenčnost na trgu delovne sile, za lažji ponoven vstop v izobraževanje, reševanje vsakodnevnih izzivov, boljšo kakovost življenja in odkrivanje osebnih interesov in potencialov. Razsežnosti neformalnega izobraževanja je bilo deležnih 1.200 udeležencev, zanje smo izpeljali 7.070 izobraževalnih ur. Delo v programih je teklo v obliki projektnega učenja, vsebine so bile prilagojene skupinam in posebnostim posameznikov. Pri motiviranju in vključevanju udeležencev v programe ter pri izvajanju in obogatitvi vsebin smo se povezali s skoraj 100 organizacijami in posamezniki iz lokalnega okolja.

Ob koncu projekta smo na strokovni dogodek, ki se je odvil v okviru majske *Parade učenja*, povabili vse dosedanje udeležence. Pestrost ponudbe in izvirnost izvedbe sta v naš hram znanja pritegnila več kot 200 dosedanjih udeležencev, ki so k nam prišli tudi po dveh letih. V uvodnem skupnem delu smo predstavili dosežke projekta, v nadaljevanju pa v skupinah (po programih, ki so jih udeleženci v preteklosti obiskovali) nadaljevali evalvacijo z udeleženci, zunanji izvajalci, predstavniki partnerskih ustanov in društev. V vsaki skupini smo izvedli tudi mini praktično delavnico: udeleženci računalniških programov so se spoznavali s QR kodo; udeleženci programov *Most do izobrazbe*, *Jaz in moje delovno mesto* in *Knjige so zame* so spoznavali sprostivne tehnike; udeleženci programov *Izzivi podeželja* in *Razgibajmo življenje z učenjem* so se urili v pripravi namiznih pogrinjkov; starši in otroci programov *Beremo in pišemo skupaj* in *Branje za znanje in branje za zabavo* so skupaj ustvarjali; udeleženci programa *Moj korak* so se pogovarjali o ohranjanju čiste vode.

Navedeni programi so bili za udeležence brezplačni, saj sta jih sofinancirala MIZŠ ter EU s sredstvi ESS. Nekateri programi prehajajo z izobraževalno sezono 2013/2014 pod okrilje ZRSZ in MDDSZ. Za večino programov vira financiranja, ki bi udeležencem zagotavljal brezplačno izobraževanje, še nimamo. Toda z optimizmom stopamo po poti znanja še naprej!

Mag. Gabi Ogulin Počrvina (gabi.ogulin.pocrvina@ric-nm.si), RIC Novo mesto

Jasno vidimo, globalno mislimo

»Brez študija danes ne bi bila tik pred diplomo in ne bi službeno napredovala. S študijem sem si dvignila samozavest, danes lahko rečem, da zmorem. Hvala vsem mentorjem in profesorjem, ki so bili prijetni in motivacijski pri našem študiju.«
Barbara Primc, diplomantka DOBA Fakultete

Izobrazba je eno najpomembnejših in najdonosnejših vlaganj. Dobini študenti že 24 let študirajo po najvišjih mednarodnih standardih. Študenti v naših programih razpolagajo z enakim znanjem, kot ga omogočajo šole v najrazvitejših državah. V programih je ob temeljnih strokovnih znanjih poudarek na osebnotnem razvoju, komunikacijskih spretnostih, timskem delu, sodelovanju, ustvarjalnosti in pozitivni samopodobi, etiki in vrednotah. Ponudba naših študijskih programov je vsako leto večja.

DOBA v slovenski prostor s [študijem na daljavo / e-študijem](#) že 14 let prinaša svetovne trende. Sodoben, kakovosten in tehnološko podprt študij na daljavo na DOBI izvajamo v celoti. Kakovost je potrjena tudi z mednarodnim certifikatom kakovosti [UNIQUE](#), ki ga je DOBA Fakulteta prejela kot prva fakulteta v Sloveniji in Jugovzhodni Evropi (o tem smo pisali v [oktobrski številki e-Novičk](#)). Z leti je študij postajal vse bolj priljubljen in do danes se je vključilo že skoraj 7.000 posameznikov. Zaradi izjemne prilagodljivosti je prava alternativa za vse zaposlene, mlade mamice, športnike, skratka za vse, ki zaradi službe ali družinskih obveznosti ne morejo obiskovati predavanj. Študij na daljavo na Dobi odpira možnosti izobraževanja za vsakogar.

Vse ambiciozne in znanja željne vabimo, da se nam že **14. in 15. februarja** pridružijo na **informativnih dneh**, ki jih bomo izvajali klasično v Mariboru in v vseh študijskih središčih po Sloveniji ter tudi on-line. Izbira naših izobraževalnih programov je velika, zato je zdaj pravi čas za pridobivanje vseh potrebnih informacij. Podrobne informacije najdete na <http://www.doba.si>.

Dina Potočnik (dina.potocnik@doba.si), DOBA Fakulteta

NE PREZRITE

ZLUS vabi na dve usposabljanji

Zveza ljudskih univerz Slovenije (ZLUS) pripravlja v projektu *Usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih* dve usposabljanji (tretjo izvedbo), in sicer:

- Ugotavljanje potreb, organizacija in vodenje programov neformalnega izobraževanja odraslih, ki bo teklo na LU Kranj ([vabilo s programom in prijavnico](#)),
- Delo s starejšimi in medgeneracijsko sodelovanje, ki ga bomo izpeljali v prostorih RIC Novo mesto ([vabilo s programom in prijavnico](#)).

Udeležba na usposabljanju je brezplačna, ker izpeljavo usposabljanj finančno podpirata EU s sredstvi ESS in MIZŠ.

Število mest je omejeno. Prijave zbirajo do srede, **5. februarja 2014**, po pošti na naslov: ZLUS, Pod ježami 8, 1000 Ljubljana (F: 01 540 28 79, E: zlus@zlus.si). Za dodatne informacije lahko pokličete mag. Igorja Kotnika (T: 01 540 51 61) ali mag. Majo Radinovič Hajdič (T: 04 5833 801).

Vir: [spletna stran ZLUS](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Prvi razpis za novi program Erasmus+

V mesecu decembru je EK objavila prvi razpis za novi program *Erasmus+ 2014*. Vsa razpisna dokumentacija je trenutno na voljo v angleškem jeziku na [spletni strani CMEPIUS](#), le besedilo razpisa je dostopno tudi v [slovenščini](#). Druga razpisna dokumentacija (vzorci prijavnice in predstavitveno gradivo programa) je na voljo na [spletni strani programa Erasmus+](#).

Ta razpis za zbiranje predlogov se nanaša na naslednje ukrepe programa *Erasmus+*:

Ukrep	Rok prijave (vsi navedeni roki se zaključijo ob 12. uri na dan roka!)
Ključni ukrep 1 Mobilnost posameznikov na področju izobraževanja in usposabljanja	17. marec 2014
Ključni ukrep 1 Skupni magistrski študij	27. marec 2014
Ključni ukrep 2 Strateška partnerstva na področju izobraževanja in usposabljanja	30. april 2014
Ključni ukrep 2 Koalicije znanja/sektorskih spretnosti	3. april 2014
Jean Monnet akcije Katedre, moduli, centri odličnosti, podpora institucijam, omrežja, projekti	26. marec 2014
Šport Partnerstva sodelovanja na področju športa	15. maj 2014
Šport Neprofitne evropske športne prireditve	14. marec 2014 15. maj 2014

CMEPIUS, nacionalna agencija za program Erasmus+ za področje izobraževanja, usposabljanja in športa, bo organiziral več informativnih dogodkov in delavnic za potencialne prijavitelje, in sicer v Kranju, Mariboru, Novem mestu in Kopru.

Več informacij o lokacijah in prijavnici obrazec najdete na [spletni strani CMEPIUSA](#).

Urška Šraj (urska.sraj@cmepius.si), CMEPIUS

POSVETI, KONFERENCE

Posvet o spodbudah za razvoj kadrov

Otočec, Slovenija, 31. januar 2014

Prvi posvet o spodbudah za razvoj kadrov je izjemna priložnost za izmenjavo informacij in tkanje povezav med ustanovami za učinkovitejše izvajanje programov ter za doseganje večjih sinergijskih učinkov projektov, tudi tistih, ki jih bo EU financirala s sredstvi ESS v obdobju 2014–2020. Namen posveta je predstavitev stanja na področju spodbujanja razvoja kadrov in vseživljenjskega učenja, prenos informacij, izkušenj in praks med različnimi ustanovami ter predlogi za vsebino in način izvedbe novih projektov.

Vabimo vas, da obiščete [spletno stran Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije](#), kjer je poleg programa in vabila objavljena tudi [prijavnica](#).

6. informativa

Ljubljana, Slovenija, 24. in 25. januar 2014

Informativa na enem mestu ponuja pregled izobraževalnih programov, ki so na voljo v Sloveniji ter v tujini – od srednjih šol do visokošolskih in podiplomskih programov, dodatnega izobraževanja in usposabljanja, jezikovnih tečajev, vseživljenjskega učenja itd.

Organizatorji želijo obiskovalcem na enem mestu predstaviti še druge pomembne informacije, povezane z izobraževanjem, in sicer: kje in kako lahko pridobijo štipendijo, kako lahko uredijo bivanje v obdobju šolanja, katera podjetja ponujajo prakse in katera (prve) zaposlitve, kateri poklici obetajo, kako študirati ipd.

Več informacij o brezplačni prireditvi najdete na spletni strani <http://www.informativa.si>.

Boosting Employment in the EU: Developing Skills and Reducing Social Exclusion (Pospeševanje zaposlovanja v EU: Razvijanje spretnosti in zmanjševanje socialne izključenosti)

Bruselj, Belgija, 18. februar 2014

Mednarodni simpozij ponuja dragoceno priložnost za razpravo o trenutnih trendih brezposelnosti v Evropi. Udeleženci bodo imeli priložnost, da preučijo pobude in inovativne projekte, ki so bili izvedeni za boj proti brezposelnosti in socialni izključenosti na nacionalni in evropski ravni. Simpozij bo omogočil izmenjavo najboljših praks in razpravo o rešitvah za spodbujanje zaposlovanja v EU.

Več podatkov o simpoziju najdete na [spletni strani dogodka](#).

Konference in seminarji omrežij ESREA v letu 2014

Omrežja *ESREA* na [svoji spletni strani](#) napovedujejo svoje konference in seminarje v letu 2014:

- prvi se bodo sestali člani Omrežja za preučevanje življenjske poti in biografij (ESREA Life History and Biography Network), in sicer od 6. do 9. marca v Magdeburgu v Nemčiji, na konferenci z naslovom *Before, Beside and After (Beyond) the Biographical Narrative*;
- raziskovalci Omrežja za delo in učenje (ESREA Research Network on Working Life and Learning) se bodo zbrali na konferenci z naslovom *Učenje in razvoj na delovnem mestu v času globalizacije in negotovosti (Workplace Learning and Development in Times of Globalization and Uncertainty)*, ki bo na Univerzi v Osnabrücku (Nemčija) od 31. marca do 2. aprila 2014. Podrobnosti so objavljene na [konferenčni spletni strani](#);
- v Wrocławu na Poljskem bo od 13. do 15. maja 2014 srečanje članov Omrežja za migracije, etnično pripadnost, rasizem in ksenofobijo (ESREA research network on Migration, ethnicity, racism and xenophobia). Tema tokratne konference je Večkulturnost danes: želje, realnost in razprave (*"Multiculturalism" today: aspirations, realities and crisis debates*);
- med 18. in 20. junijem bo v Aalborgu na Danskem skupna konferenca Omrežja za študije politik v izobraževanju odraslih (ESREA research network on Policy studies in Adult Education) o evropski in globalni perspektivi trajnostnega razvoja v politiki izobraževanja odraslih (*Interrogating Sustainability in Adult Learning Policy: European and Global Perspectives*);
- raziskovalci iz Omrežja Med globalnim in lokalnim (ESREA Research Network Between Global and Local) se bodo srečali na konferenci z naslovom *Lokalna sprememba, družbene dejavnosti in učenje odraslih: izzivi in odzivi (Local Change, Social actions and Adult Learning: Challenges and responses)* med 26. in 28. junijem 2014 v Lizboni;
- v Atenah se bodo člani Omrežja za preučevanje preobrazbenih procesov v učenju in izobraževanju (ESREA Network on Interrogating transformative processes in learning and education) med 27. in 29. junijem 2014 spraševali, v čem je smisel transformativnega učenja (*What's the point of transformative learning?*);
- Omrežje za izobraževanje in učenje starejših odraslih (ESREA research network on Education and Learning of Older Adults) organizira od 22. do 24. oktobra 2014 na Malti konferenco z naslovom Inovacije v učenju starejših odraslih: teorija, raziskovanje, politika (*Innovations in older adult learning: Theory, research, policy*).

Didacta 2014

Stuttgart, Nemčija, 25. do 29. marec 2014

Sejem učil in učnih pripomočkov, na katerem razstavljajo strokovnjaki različnih izobraževalnih področij, vam ponuja tudi bogat spremljevalni program: številne forume, delavnice, predstavitve, predavanja, seminarje, razstave in panelne razprave. Dogodki združenj in razstavljalcev tečejo vzporedno z razstavo v mednarodnem kongresnem centru ICS v Stuttgartu.

Informacije o sejmu učil in učnih pripomočkov najdete na [sejemski spletni strani](#).

Kulturni bazar 2014

Ljubljana, Slovenija, 26. marec 2014

Kulturni bazar je tradicionalno zasnovan kot oblika strokovnega usposabljanja za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju ter kulturi, za študente ter širšo strokovno javnost. Udeležba je za vse obiskovalce brezplačna.

Več informacij lahko preberete na spletni strani <http://www.kulturnibazar.si/domov>, kjer so med drugim objavljeni tudi [program usposabljanja](#) in [e-prijavnica](#).

KNJIŽNICA ACS

Knjižnica ACS bo v prihodnje odprta po prilagojenem urniku, in sicer v:

- sredo od 10. do 12. ure ter
- četrtek od 14. do 16. ure.

Rezervacija in podaljšanje izposoje sta mogoča po mailu in telefonu med uradnimi urami (E: knjiznica@acs.si, T: 01 5842 575).

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

UPORABLJENE KRATICE

ACS – Andragoški center Slovenije
ADEES – e-glasilo Andragoškega društva Slovenije
ADS – Andragoško društvo Slovenije
AEPC – Association of European Police Colleges (Združenjem evropskih policijskih akademij)
Cedefop – European Centre for the Development of Vocational Training (Evropski center za razvoj poklicnega izobraževanja in usposabljanja)
CEPOL – European Police College (Evropsko policijsko akademijo)
CMEPIUS – Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
DRP – projekt Dvig ravni pismenosti
EK – Evropska komisija
Erasmus+ – EU programme for education, training, youth and sport (program EU za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport)
ESS – Evropski socialni sklad
ESREA – European Society for Research on the Education of Adults (Evropskega združenja raziskovalcev izobraževanja odraslih)
EU – Evropska unija
FRA – European Union Agency for Fundamental Rights (Agencija Evropske unije za temeljne pravice)
IKT – informacijsko-komunikacijska tehnologija (Information and communications technology – ICT)
InfoNet – Evropski InfoNet o izobraževanju odraslih III (European InfoNet Adult Education III)
KLASIUS – Klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja
KTRC Radeče – Kulturno turistični rekreacijski center Radeče
LLinE – revija Lifelong Learning in Europe (Vseživljenjsko učenje v Evropi)
LU – Ljudska univerza
MDDSZ – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MIZŠ – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
POKI – projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje
PUM – program Projektno učenje za mlajše odrasle
RIC Novo mesto – Razvojno izobraževalni center Novo mesto
SSIO – Strokovni svet za izobraževanje odraslih
UVNPZ – projekt Ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja
VŽU – (program) Vseživljenjsko učenje
ZLUS – Zveze ljudskih univerz Slovenije
ZRSZ – Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje